

Kohti esineiden internetiä

Laajakaistan toimeenpano-ohjelma

1.6.2016

LVM/1022/07/2016

Esineiden internet ja toimeenpano-ohjelman lähtökohdat

Esineiden internet eli IoT (Internet of Things) on osa hallitusohjelman Digi2-kärkihanketta, jonka tavoitteena on suotuisan toimintaympäristön luominen digitaalisille palveluille ja uusille liiketoimintamalleille. Se vaatii verkoilta yhä suurempaa kapasiteettia ja saatavuutta laitteiden ollessa jatkuvassa yhteydessä verkkoon ja toisiinsa.

Suomessa edellytykset ilmiölle luodaan edistämällä huippunopeiden, kattavien, viiveettömien, energiatehokkaiden ja turvallisten kiinteiden sekä langattomien yhteyksien rakentamista ja kehittämistä.

Hallitusohjelmakirjauksen toteuttamiseksi liikenne- ja viestintäministeriössä on valmisteltu toimeenpano-ohjelma kattavien ja huippunopeiden laajakaistayhteyksien edistämiseksi. Toimeenpano-ohjelmassa määritellään konkreettisia toimenpiteitä, jotka ovat tarpeen esineiden internetin mahdollistamiseksi.

Lähtökohtana toimeenpano-ohjelman laatimisessa on pidetty huippunopeiden yhteyksien markkinaehtoisesta kysynnästä ja tarjonnan vauhdittamista häiritsemättä kilpailua sekä teknologianeutraaliutta, eli kiinteiden ja langattomien yhteyksien rinnakkaista ja tasapainoista kehittämistä.

Suomessa on edistyksellisellä taajuuspolitiikalla edistetty langattomien yhteyksien rakentamista lähes koko väestön kattaviksi. Nopeimmat, toimintavarmimmat ja kapasiteetiltaan riittävät kiinteät laajakaistayhteydet toteutetaan nykyään ja tulevaisuudessa puolestaan valokuidulla.

Valokuituyhteyksien rakentuminen ei ole edennyt odotetulla tavalla, joten toimeenpano-ohjelmassa on kartoitettu keinoja kuiturakentamisen vauhdittamiseen muun muassa yhteisrakentamisella ja lupaviidakkoa karsimalla.

Toimeenpano-ohjelman toimenpiteet

Toimeenpano-ohjelmassa esitetään seuraavia toimenpiteitä laajakaistatavoitteiden saavuttamiseksi

- 1. Edistetään kuluttajien kuitukysynnän lisääntymistä.** Kattavan kuituverkon rakentuminen Suomeen edellyttää kuluttajakysynnän vauhdittumista. Tulevaisuuden digitaaliset palvelut tulevat vaatimaan kuluttajien yhteyksiltä nopeutta ja toimintavarmuutta enenevissä määrin esimerkiksi etälääketieteen lisääntyessä. Liikenne- ja viestintäministeriö selvittää yhdessä muiden ministeriöiden kanssa keinoja kuluttajien tukemiseksi julkisia palveluita digitalisoidessa.
- 2. Yksityinen sektori panostaa aktiivisesti ja etupainotteisesti kiinteiden yhteyksien rakentamiseen.** Markkinaehtoisuus on ministeriön keskeinen lähtökohta laajakaistayhteyksiä edistettäessä. Välttämätöntä tavoitteiden saavuttamiseksi on, että infrastruktuuria rakentavat yritykset panostavat riittävästi huippunopeisiin kiinteisiin yhteyksiin. Liikenne- ja viestintäministeriössä seurataan etenkin kuiturakentamisen edistymistä ja tehtyjä kuituinvestointeja.
- 3. ELY-keskuksen lupaviidakon selkeyttämistä ja prosessien keventämistä jatketaan.** ELY-keskuksen maaperäselvitysvaatimuksia on jo kevennetty. Uudella maantielaililla kevennetään lupabyrokratiaa siirtymällä tietyissä tapauksissa kaapeleiden sijoittamisessa lupamenettelystä ilmoitusmenettelyyn. Ilmoitusmenettely tulee koskemaan noin 20 % tiealueelle kohdistuvista töistä.

Liikenne- ja viestintäministeriössä jatketaan lupabyrokratian selkeyttämistä muun muassa selvittämällä ilmoitusmenettelyn laajentamista. Tavoite byrokratian karsimiseksi otetaan huomioon myös uusissa lainsäädäntöhankkeissa, esimerkiksi yksityistielain kokonaisuudistuksessa. Lisäksi liikenne- ja viestintäministeriö neuvottelee muiden lupia edellyttävien viranomaisten ja toimijoiden kanssa lupaprosessien keventämisestä.
- 4. ELY:n järjestelmiä digitalisoidaan.** Lupaprosesseja helpotetaan kehittämällä ELY-keskuksen sähköisiä järjestelmiä. ELY-keskus laatii Liikenneviraston kanssa kehittämissuunnitelman, jonka pohjalta lupaprosessi digitalisoidaan.
- 5. Yhtenäistetään yhteisrakentamisen lupaprosesseja.** Heinäkuun alusta voimaantulevan yhteisrakentamislain tarkoituksena on alentaa infrastruktuuriverkkojen rakentamiskustannuksia edistämällä verkkojen yhteisrakentamista. Toimijoiden yhteistyöhalukkuuden lisäämiseksi liikenne- ja viestintäministeriössä selvitetään yhteistoimijoiden lupaprosessien yhdistämistä.
- 6. Kehitetään Viestintäviraston tietopistettä.** Yhteisrakentamislain mukainen Viestintäviraston tietopiste aloittaa toimintansa vuoden 2017 aikana. Tietopistettä kehitetään, jotta tietopisteestä tulisi aidosti yhteisrakentamiseen kannustava palvelu ja sieltä saisi helposti yhteisrakentamista varten tarvittavat tiedot.

- 7. Luodaan edellytyksiä 5G-tekniologian käyttöönnotolle 2020-luvulla.** 5G:lle osoitettavista taajuuksista päätetään vuoden 2019 maailman radiotaajuuskonferenssissa (WRC-19). Suomi tulee vaikuttamaan EU:ssa ja kansainvälisesti siihen, että 5G-tekniologian käyttöön osoitetaan riittävästi tarkoituksenmukaisia taajuuksia. Kansallisten kantojen muodostamiseksi liikenne- ja viestintäministeriö asettaa työryhmän, jonka toimikausi jatkuu vuoden 2019 loppuun. Lisäksi Viestintävirasto jatkaa toimilupien myöntämistä 5G-tekniologian tuotekehitys- ja testauskäyttöön.
- 8. Edistetään langatonta laajakaistaa osoittamalla jatkossakin taajuuksia langattoman laajakaistan käyttöön ja samalla valmistaudutaan mediasisältöjen jakelun siirtymiseen yhä enenevässä määrin laajakaistaverkkoihin.**

Langattoman laajakaistan taajuustarve tulee tulevaisuudessa entisestään kasvamaan. On tärkeää, että päätökset taajuuksien käytöstä tehdään todelliseen tekniseen kehitykseen ja taajuuksien tehokkaaseen käyttöön perustuen. Myös jatkossa langattoman laajakaistan käyttöön pyritään osoittamaan mahdollisimman paljon lisää taajuuksia.

Mediasisältöjen jakelun siirtyminen kokonaan laajakaistaverkkoihin edellyttää, että ne kehittyvät aidosti vaihtoehtoiseksi jakelutieksi muun muassa televisiokanaville. Siirtyminen laajakaistajakeluun tulisi tapahtua markkinaehtoisesti sekä televisiotoimijoiden että kuluttajien tarpeet huomioon ottaen.

- 9. Nopea laajakaista –hankkeen tukihakemusten vastaanottamisen päättäminen vuoden 2017 loppuun.** Haja-asutusalueiden nopeita kiinteitä yhteyksiä on edistetty vuodesta 2010 Nopea laajakaista –hankkeella (aiemmalta nimeltään Laajakaista kaikille 2015). Uuden toimeenpano-ohjelman myötä nopea laajakaista –hanke on tarkoitus päättää ja uusien tukihakemusten vastaanottaminen lopetetaan vuoden 2017 loppuun ja tuen maksaminen lopetetaan viimeistään vuoden 2019 loppuun.
- 10. Liikenne- ja viestintäministeriö keskustelee sidosryhmien kanssa toimeenpano-ohjelman toteutumisesta vuosittain 2016-2019 ja seuraa tilanteen kehittymistä.**